

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopyyntö

12.02.2020

VN/8392/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Johdanto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia. Esityksessä ehdotetaan, että hoitajavastaanotot tulisivat maksuttomiksi perusterveydenhuollossa ja että poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta ei enää perittäisi maksuja alaikäisiltä asiakkailta. Mielenterveyspalvelujen maksuttomuutta perusterveydenhuollossa selkiytettäisiin ja tartuntatauteihin liittyvän hoidon, tutkimuksen ja lääkkeiden maksuttomuutta laajennettaisiin tietyiltä osin.

Maksukattoa laajennettaisiin suun terveydenhuollosta, terapiasta, tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta sekä tietyistä etäpalveluista perittäviin asiakasmaksuihin. Lisäksi asiakasmaksut, joiden suorittamiseen on myönnetty toimeentulotukea, kerryttäisivät jatkossa maksukattoa.

Pitkäaikaishoidon asiakasmaksut määräytyisivät jatkossakin asiakkaan maksukyvyn mukaan. Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun sekä pitkäaikaisten sosiaalihuoltolain nojalla järjestettävien asumispalvelujen asiakasmaksut määräytyisivät yhdenmukaisin perustein, pitkäaikaista tehostettua palveluasumista lukuun ottamatta. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen laitoshoidon ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksuihin sovellettaisiin pitkälti yhdenmukaisia määräytymisperusteita. Lisäksi säädettäisiin asiakkaalle jätettävästä vähimmäiskäyttövarasta viimeksi mainituissa palveluissa.

Asiakasmaksujen alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuutta suhteessa toimeentuloturvaan korostettaisiin. Muutoksenhakua koskevaa sääntelyä selkiytettäisiin ja asiakkaan oikeusturvaa vahvistettaisiin.

Esitys liittyy vuoden 2021 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021.

Tausta

Hallituksen esityksen valmistelun taustalla on pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma ”Osallistava ja osaava Suomi — sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta”. Hallitusohjelman mukaan laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992), jäljempänä *asiakasmaksulaki*, uudistetaan tavoitteena hoidon esteiden poistaminen ja terveyden tasa-arvon lisääminen muu muassa maksuttomuutta laajentamalla ja kohtuullistamalla maksuja. Asiakasmaksulain uudistukselle on osoitettu rahoitusta 45 miljoonaa euroa.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti poistaa hoidon esteitä ja lisätä terveyden tasa-arvoa. Esitys liittyy osaltaan myös hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan painopistettä siirretään perustason palveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan.

Esityksen tavoitteena on parantaa asiakkaiden välistä tasa-arvoa pitkäaikaisista asumispalveluista perittävien asiakasmaksujen suhteen eri puolella maata. Ehdotetulla lailla pyritään myös varmistamaan, että kyseisten palvelujen asiakasmaksut eivät nouse kohtuuttoman suuriksi asiakkaan tuloihin nähden. Lisäksi tavoitteena on yhdenmukaistaa jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun maksuja ja huolehtia, että maksut vastaisivat nykyistä paremmin palvelutuntien määrää.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään jättämään osoitteessa lausuntopalvelu.fi. Lausuntoja voi lähettää myös osoitteeseen kirjaamo@stm.fi. Saatteessa pyydetään mainitsemaan diaarinumerot VN/8392/2019 ja STM079:00/2019.

Kaikki lausunnot ovat julkisia, ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi-sivustolla ja Hankeikkunassa. Lausuntopyyntö on nähtävissä myös sosiaali- ja terveysministeriön internetsivuilla osoitteessa <http://stm.fi/lausuntopyynnot>

Aikataulu

Lausunnot pyydetään jättämään viimeistään keskiviikkona 1.4.2020.

Valmistelijat

Hallitussihteeri Laura Terho, laura.terho@stm.fi, 0295 163 550 (tavoitettavissa 12.2. ja taas 4.3. alkaen)

Neuvotteleva virkamies Eila Mustonen, eila.mustonen@stm.fi, 0295 163 460

Liitteet:

[Luonnos - HE laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta.pdf](#)

[Utkast - Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården.pdf](#)

[Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta.pdf](#)

Jakelu:

Ahvenanmaa
Aivovammaliitto
Akaan kaupunki
A-kiltojenliitto
A-klinikka
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Auran kunta
Autismiliitto
BF Barnavårdsföreningen i Finland rf
CP-liitto
Diabetesliitto
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
Eläkkeensaajat
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Epilepsialiitto
Espoon kaupunki - Esbo stad
Etelä-karjala
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Pohjanmaan shp
Etelä-Savo
Etelä-Savo
Etelä-Savon maakuntaliitto
Etelä-Savon shp
Etelä-Suomen avi
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
FDUV
finanssiala ry
Forssan kaupunki

Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymä

Haapajärven kaupunki

Haapaveden kaupunki

Hailuodon kunta

hali ry

Halsuan kunta

Haminan kaupunki

Hangon kaupunki - Hangö stad

Hankasalmen kunta

Harjavallan kaupunki

Hartolan kunta

Hattulan kunta

Hausjärven kunta

Heinolan kaupunki

Heinäveden kunta

Helsingin ja Uudenmaan shp

Hengityslaitetilat

Hengitysliitto

Hirvensalmen kunta

Hollolan kunta

Honkajoen kunta

Huittisten kaupunki

Humppilan kunta

Hyrynsalmen kunta

Hyvinkään kaupunki

Hämeen liitto

Hämeenkyrön kunta

Hämeenlinnan kaupunki

Ihmisoikeuskeskus

lin kunta

Iisalmen kaupunki

Iitin kunta

Ikaalisten kaupunki

Ilmajoen kunta

Ilomantsin kunta

Imatran kaupunki

Inarin kunta

Ingå kommun - Inkoon kunta

Invalidiliitto

Isojoen kunta

Isokyrön kunta

Itä-Savon shp

Itä-Suomen avi

Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki

Janakkalan kunta

Joensuun kaupunki

Jokioisten kunta

Joroisten kunta

Joutsan kunta

Juankosken kaupunki

Juukan kunta

Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuu
Kainuun liitto
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kansaneläkelaitos
Kanta-Häme
Kanta-Häme
Kanta-Hämeen shp
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaustisen kunta
Kehitysvammaliitto
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaa
Keski-Pohjanmaan erikoissairaanhoidon- ja peruspalvelukuntayhtymä/
peruspalveluliikelaitos Jyväskylä
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Pohjanmaan shp
Keski-Suomen liitto
Keski-Suomen shp/Keski-Suomen seututerveyskeskus
Keski-Suomi
Keski-Suomi
Keski-Suomi
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta

Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korkein hallinto-oikeus
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuuloliitto
Kuurojenliitto
Kuusamon kaupunki
Kuusiokuntien terveyskuntayhtymä
Kymenlaakso
Kymenlaakson Liitto
Kymenlaakson shp
Kynnys ry
Kyyjärven kunta
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
lapin avi
Lapin liitto
Lapin shp
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lappi
Lappi
Lappi
Lapsiasiavaltuutettu
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta

Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Lieksan kaupunki
Lihastautiliitto ry
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-suomen avi
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Luumäen kunta
Luustoliitto.fi
Luvian kunta
Länsi- ja sisäsuomen avi
Länsi-Pohjan shp
Malax kommun - Maalahden kunta
Mannerheimin lastensuojeluliitto ry
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Miehikkälän kunta
Mielenterveyden keskusliitto ry
Mikkelin kaupunki
Muhoksen kunta
Muistiliitto ry
Multian kunta
Muonion-Enontekiön kansanterveystyön ky
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Neuroliitto ry
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksien kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykärläby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Näkövammaisten keskusliitto ry
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeuskanslerinvirasto

Oikeusministeriö
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun kaupunki
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön ky
Pellon kunta
Perhon kunta
Pertunmaan kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaa
Pirkanmaa
Pirkanmaan liitto
Pirkkalan kunta
Pohjanmaa
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjala
Pohjois-Karjala
Pohjois-Karjala
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Karjalan shp
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savo
Pohjois-Savo
Pohjois-Savo
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, perusterveydenhuollon ja
vanhusten laitoshoidon liikelaitos Kysteri
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad

Posion kunta
Psoriasisliitto
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puumalan kunta
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Häme
Päijät-Häme
Päijät-Hämeen liitto
Pälkäneen kunta
Pöytyän kansanterveystyön ky
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rannikko-Pohjanmaan sosiaali- ja perusterveydenhuollon ky
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Reumaliitto
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven ja Karstulan seudun SoTe kuntayhtymä
Sallan kunta
Salon kaupunki
SAMS—Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf
Sastamalan kaupunki
Satakunta
Satakunta
Satakunta
Satakunta
Satakunta
Satakunta
Satakuntaliitto
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta

Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen kaupunki
Selkäydinvammaiset Akson ry
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sininauhaliitto ry
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysalan lupa ja valvontavirasto Valvira
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Sulkavan kunta
Suomen Hammaslääkäriliitto
Suomen Kuntaliitto
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer
Suomen Lääkäriliitto
Suomen sosiaali ja terveys ry
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Sysmän kunta
Syöpäpotilaat
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Takuusäätio
Tammelan kunta
Tampereen kaupunki
Tapaturma- ja sairausinvalidien liitto ry
Tatu ry
Tehy ry
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Tukiliitto
Turun kaupunki - Åbo stad

Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenmaan liitto
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Uusimaa
Uusimaa
Uusimaa
Vaalán kunta
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Vaasan shp
Valkeakosken kaupunki
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE
Valtimon kunta
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry
Vanhustyön keskusliitto
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen liitto
Varsinais-Suomen shp
Varsinais-Suomi
Varsinais-Suomi
Varsinais-Suomi
Varsinais-Suomi
Varsinais-Suomi
Varsinais-Suomi
Vehmaan kunta
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Ypäjän kunta
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

2 a § Maksun periminen / Uttag av avgif

2 b § Päättös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta / Beslut om avgift som bestäms enligt betalningsförmågan

3 § Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu / Avgift för oanvänd service

5 § Maksuttomat terveyspalvelut / Avgiftsfria hälsovårdstjänster

6 a § Maksukatto / Avgiftstak

7 b § Palvelun pitkäaikaisuus / Servicens långvariga karaktär

7 c § Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu / Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

10 b § Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och för långvarig sluten vård

10 c § Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa / Avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

10 d § Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa / Särskilda avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig familjevård

10 e § Jatkuva ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu / Avgift för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

10 f § *Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice*

10 g § *Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa sekä pitkäaikaisessa asumispalvelussa / Avdrag från inkomsterna för fortgående och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice*

10 h § *Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut / Stödtjänster och tjänster i samband med boendeservice*

10 i § *Laskennallinen metsätulo / Kalkylerad inkomst av skog*

10 j § *Maksun määrittäminen ja tarkistaminen / Bestämmande och justering av avgift*

10 k § *Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun / Hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften*

11 § *Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen / Nedsättning och eftergift av avgift*

13 § *Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu / Avgift av dem som inte är bosatta i Finland*

14 § *Tulojen, korvausten tai saamisten periminen kunnalle tai kuntayhtymälle / Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller samkommunen*

14 a § *Viranomaisten tiedonsaantioikeus / Myndigheternas rätt att få upplysningar*

15 § *Muutoksenhaku / Ändringssökande*

Voimaantulo (alustava voimaantuloajankohta 1.1.2021) Ikraftträdande

Sillanaukee Päivi
Sosiaali- ja terveysministeriö

Terho Laura
Sosiaali- ja terveysministeriö